

28.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Mänttä-Vilppulan kaupunki

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Hanna-Maija Oksanen
- Nimike: Talousjohtaja
- Sähköpostiosoite: hanna-maija.oksanen@taidekaupunki.fi
- Puhelinnumero: 044 728 8651

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 1 850 270 euroa

Haettava summa perustuu puolivuotisennusteen mukaiseen alijäämään mitä tältä vuodelta kertyisi muuttuneiden tulojen myötä.

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde:

Mänttä-Vilppulan kaupunki ei ole hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuodelle 2025.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Negatiivisten valtionosuuksien aiheuttaman tulovajeen kattaminen 619 998 euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupungin peruspalvelujen valtionosuus on ollut negatiivinen vuodesta 2023 alkaen. Valtionosuus kääntyi kokonaisuutena negatiiviseksi vuoden 2026 alusta pääosin sote-erien vuoksi. Negatiivinen valtionosuuden vaikutus on mittava Mänttä-Vilppulan tulo-/menorakenteessa. Esitetty

summa on ajantasainen valtionosuuksien laskelman pohjalta Mänttä-Vilppulan kaupungilta laskutettava määrä.

2. Veroennusteen merkittävä muutos 1,6 milj. euroa

Mänttä-Vilppulan verotulot ovat olleet noin 26-27 miljoonaa euroa edellisinä vuosina ja ennuste syksyllä osoitti verotulojen vielä nousevan. Myös valtionosuuksien erä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus on Mänttä-Vilppulan osalta huomattavasti pienempi nyt kuin aiempina vuosina johtuen edellisten vahvistettujen verotulojen hyvästä toteutumasta. Yhteisöverotuloennuste on kuitenkin pudonnut yli 1,6 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta aiheuttaen mittavan tulovajeen kaupungille.

3. Työttömyyden hoidon nousseet kustannukset 202 097 euroa

Työttömyyden hoidon kustannusten siirto kunnille piti olla kustannusneutraali. Tosiasiallisesti kaupunki rahoittaa kuitenkin kustannukset verotuloista negatiivisten valtionosuuksien vuoksi ja tämä aiheuttaa paineen nostaa tuloveroprosenttia. Työttömyyden hoidon kustannukset ovat olleet merkittävästi taloudellista tilannetta heikentävät ja korkeammat vuona 2026 kun mitä osattiin ennakoida, johtuen korkeasta työttömyysasteesta (elokuussa 14,3%) ja tätä myötä kasvaneista sakkomaksuista. Esitetty summa vastaa talousarvioylitystä elokuun toteutuman pohjalta.

4. Konsernirakenteen muutokset 100 000 euroa

Kaupungin tytäryhtiö on joutunut taloudellisiin vaikeuksiin ja yhtiö joudutaan purkamaan menetetyn oman pääoman vuoksi. Kaupungin alas kirjattavaksi tulee yhtiölle annettu laina 2,8 miljoonaa euroa ja yhtiön omistus taseessa 500 00 euroa. Alas kirjattavan osuuden ennakoitaan olevan 100 000 euroa ensimmäisessä vaiheessa.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Mänttä-Vilppula ei ole hakenut korotusta 2025.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

- Rakennusten myyminen
- Osakeomistuksista luopuminen
- Investointien siirtäminen
- Uudiskohdeinvestoinneista luopuminen mm. laitureiden ja muiden yleisten alueiden osalta
- Lomarahojen vaihtaminen vapaaksi
- Vapaaehtoisten palkattomien vapaiden käyttämiseen on kannustettu henkilöstöä ja nämä ovat toteutuneet
- Hankintojen kuten mm. liittymien kilpailutus

- Kustannussäästöjen hakeminen hankintojen karsimisen kautta
- Henkilöstön palkkaaminen vaatii erillisen täyttöluvan
- Sijaisten määrän vähentäminen
- Tuloperusteiden tarkastaminen muun muassa vuokrasopimusten, maksujen ja taksojen osalta

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

- Henkilöstömitoituksen tarkistaminen kaikilla toimialoilla;
 - o määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden päättäminen mahdollisuuksien mukaan
 - o eläköityneiden ja muuten vapautuneiden virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen
 - o toimien/tehtävien keskittäminen, osa-aikaistaminen ja lopettaminen
- Muut henkilöstökuluihin kohdistuvat säästötoimenpiteet
 - o Henkilöstön palkattomat vapaat/lomarahojen vaihtaminen vapaaksi jatkuu
 - o Lomautukset esityksenä seuraavalle vuodelle
- Hankintoihin kohdistuvat säästöt
 - o Käyttötalouden hankintojen karsiminen
 - o Investointien siirtäminen
- Muut säästötoimenpiteet
 - o Hallinnon menojen leikkaaminen
 - o Avustusten pienentäminen
 - o Verojen korotus on esityksenä
- Palveluverkkoon kohdistuvat säästötoimenpiteet
 - o Tuntikehyksen karsiminen perusopetuksessa ryhmäkokojen muuttamisella
 - o Yläkoulujen yhdistämisen valmistelu
 - o Liikuntapaikkojen määrän vähentäminen
 - o Leikkipaikkojen määrän vähentäminen
 - o Puistojen ja yleisten alueiden hoitosuunnitelman karsiminen

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Mänttä-Vilppulan kaupunki on kuntaliitoskuntana kantanut osittain kaksinkertaisen palveluverkoston kustannushaasteita pitkään. Taloudellinen kehitys on ollut viimeisten vuosien aikana haastavaa. Kaupunki on tehnyt kaksi tasapainottamisohjelmaa vuosien 2018-2026 ajalle. Viimeisimmän ohjelman 2022-2026 aikana kaupungin onnistui kattaa kertyneet alijäämät ja kasvattaa kertynyttä ylijäämää taseeseen. Vuoden 2026 talousarvio laadittiin niukasti ylijäämisenä huolimatta negatiivisesta valtionosuudesta ja tulojen muuttumisesta sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen myötä.

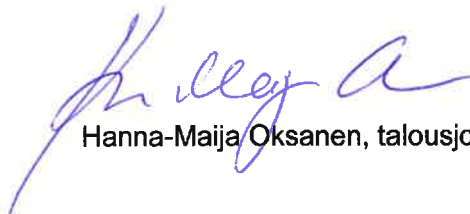
Tilanne muuttui radikaalisti helmikuun veroennusteen tullessa ja verotuloennusteen näyttäessä verotulojen pienentyvän 2,5 miljoonaa euroa vuoden 2026 osalta. Vähennys kohdistuu yhteisöverotuloihin. Verotuloennuste on parantunut noin 300 000 eurolla keväästä, mutta edelleen tulovaje on mittava. Puolen vuoden toteutuma osoittaa 750 000 euron alijäämää ja jos tähän huomioidaan pelkkä poistovaikutus alijäämä ennuste vuoden lopussa, on yli 2 miljoonaa euroa.

Muutokset tuloihin valtionosuuden, verotulojen ja vuokratulojen pientymisen myötä ovat niin mittavat, että kaupungin mahdollisuudet tasapainottaa tulovaje omin toimin yhden vuoden osalta on mahdoton.

Aika: 28.9.2026

Anne Heusala, kaupunginjohtaja

Hanna-Maija Oksanen, talousjohtaja

Liitteet:

Talouden tasapainotusohjelma 2022-2026

Kaupunginhallituksen päätös uuden talouden tasapainotusohjelman neuvotteluista

Tasapainotusohjelman luonnos

Neuvotteluesitys

Puolivuotistoteuma 1.1.-30.6.2026